

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

Meie: 04.02.2026 nr 11

Eesti Valdade ja Linnade Liit

info@elvl.ee

Pöördumine erivajadustega laste perede tugiteenuste korraldamise kohta koolivaheaegadel ja suveperioodil

EPIKoja poole pöördatakse erinevaist Eesti paigust tuues välja suviseid ja koolivaheaegade aegseid hoiuvõimalusi puudutavaid muresid ja kitsaskohti. Teenuseid ei ole või ei ole pakutud mahud piisavad - pered on suure hoolduskoormuse all, samuti ei ole neil võimalik suvel puhata või pere teistele lastele perepuhkust lubada.

2025. aastal viisime läbi infokorje¹ kohalike omavalitsuste (edaspidi KOV) seas seoses lapsehoiuteenuse tagamisega. Lisaks päärasime KOV-de tähelepanu sellele, et tuleb hoolsusega planeerida, et erivajadusega laste peredel oleks tagatud koolivaheaegadel ja suveperioodil vajalikud tugiteenused. Soovisime juhtida tähelepanu vajadusele tagada lahendused, mis võimaldavad vanematel tööl käia, leevendada hoolduskoormust jaennetada hoolduskoormusest tulenevat läbipõlemist, samuti on äärmiselt oluline, et erivajadusega laste pered saaksid tegeleda ka pere teiste lastega, pakkudes neile ühiseid hetki ja tähelepanu.

79-st KOV-st vastas 14 (17,7 %) erinevatest Eesti piirkondadest, mis ei võimalda küll käsitleda üle-eestilist pilti, kuid avab siiski olulisi korduvaid kitsaskohti. Samuti tegime lühiküsitluse erivajadusega last kasvatavatele peredele. Küsimustiku täitis 98 erivajadusega lapse peret 14 maakonnast.

Küsitluse tulemustega on võimalik tutvuda [siin](#).

Küsitlusest ja EPIKoja praktikast lähtuvalt teeme järgnevad ettepanekud/soovitused:

¹ [Pöördumine kohalike omavalitsuste poole seoses erivajadustega laste peredele osutatavate tugiteenustega koolivaheaegadel ja suvel | Eesti Puuetega Inimeste Koda](#)

KOHALIKELE OMAVALITSUSTELE

1. **Oma piirkonna perede vajaduste kaardistamine** – milliseid hoiuvõimalusi oodatakse, et vastata teenuse pakkumisel vajadustele. Koostöös peredega alternatiivsete lahenduste leidmisel, nt lapsehoidja erinevate perede kodus, kus samaaegselt saab hoida mitut last.
2. **Oluline on ka hoiuvõimaluste spetsialiseeritus** – personal peab olema empaatiline ja koolitatud, et erinevate vajadustega lastele kvaliteetset, hoidvat ja toetavat teenust pakkuda.
3. **Koostöö teiste omavalitsustega hoiuvõimaluse laiendamiseks.** Kui perede arv on väike, siis võib olla majanduslikult mõistlikum koonduda, et pakkuda paindlike lahendusi rohkematele peredele.
4. **Kaasata peresid teenuste omaosaluse põhimõtete aruteludesse.** Omaosalus peab lähtuma perede suutlikkusest teenuse eest tasuda, teenuse hind ei tohi saada takistuseks teenuse kasutamisel. Ülejõukäiva omaosaluse tõttu võib pere teha valiku teenuste eest tasumise asemel kriitilisemaid kulusid katta, kuigi hoolduskoormusest tulenev läbipõlemisrisk on väga suur.
5. **Ühe ukse põhimõte juurutamine** - lihtsusta perede jaoks taotlemist, väldi pidevat tõendamist hoiuvajaduse osas, sest suure abi ja toetusvajadusega lapse hooldusvajadus reeglina suurel määral ei muutu. Ole proaktiivne peredele abi pakkumisel, sageli on vanemad läbipõlemise äärel ja vajavad igakülgset toetust teenusele jõudmisel.

POLIITIKAKUJUNDAJATELE

1. **Miinimumstandardid ja sihtfinantseerimine.** Kehtesta üleriiklik miinimum teenuse katvusele (näiteks hoid peab olema tagatud lapsevanema tööpäeva pikkusest lähtuvalt, minimaalne nädalate arv suvel) kooli- ja suvevaheajaks, koos piisava rahalise kattega KOV-dele.
2. **Sihitatud rahalised toetused erivajadustega laste laagrite korraldajatele ja hoiuteenuste pakkujatele,** et suurendada pakkujate arvu ja kvaliteeti. Keskenduda piirkondadele, kus teenuse saamine pole võrdselt kättesaadav.
3. **Järelevalve tugevdamine, et välja selgitada puudused teenuse osutamises.** Rakendada täiendavaid meetmeid, et kohalike omavalitsuste poolne teenuste pakkumine suureneks. Ei ole õiglane, et teenuste saamise eest võitlemine jäetakse ainult perede õlgadele.

EPIKoda tänab omavalitsusi, kes on teenuste pakkumisel proaktiivsed ja peresid toetavad. Oleme valmis aruteludes osalema, et teenuste kättesaadavust parandada, sh julgustada KOV-de vahelisele koostööle. Peame oluliseks puudega lastevanemate kaasamist ka kohalikul tasandil, sh väiksemates omavalitsustes, kus teenuse planeerimine võib olla sihtgrupi vähesuse tõttu keerukam, kuid see ei tähenda, et nende õigused võiksid olla kaitseta ja vajadused tähelepanuta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Maarja Krais-Leosk

Tegevjuht

Kristi Kähär

Toetuste ja teenuste nõunik

+372 5401 0462

kristi.kahar@epikoda.ee